

практичні дії, що забезпечить потужний економічний ефект, формування підприємницьких навичок та здібностей, здатності до аналізу та осмислення економічних процесів, обґрунтованості при прийнятті відповідальних рішень — ось головна мета економічної освіти в теперішніх умовах. І для її досягнення повинні бути вирішені основні питання, що дозволять покращити підготовку висококваліфікованих спеціалістів економічного профілю. Перш за все — це зважена державна політика в галузі економічної освіти; врахування досвіду економічно розвинених країн, а саме: США — по впровадженню модерних технічних засобів навчання, комп'ютеризації освіти; Італії — по впровадженню сучасних методик навчання, використання індивідуального навчання; Японії — по реформуванню освіти, виходячи з принципів: здійснення переходу до безперервної освіти громадян протягом усього їх життя, посилення уваги до розвитку природних здібностей кожної особистості, приведення освіти у відповідність до сучасних тенденцій її інтернаціоналізації, а також зосередження уваги на дослідній роботі у вищих навчальних закладах для використання її результатів у викладацькій діяльності з метою поліпшення її якості. А також продукування сучасних навчальних методик і посібників власного виробництва, що швидко реагували б на зміни, які відбуваються в суспільстві.

Л. І. Хіль, асистент
кафедри обліку в кредитних і бюджетних організаціях

ПИТАННЯ ВИКОРИСТАННЯ ІНТЕЛЕКТУАЛЬНИХ АКТИВІВ І ОРГАНІЗАЦІЯ НОВОВВЕДЕНЬ У НАВЧАЛЬНОМУ ПРОЦЕСІ

Інноваційні процеси, які відбуваються у суспільстві, не можуть не торкнутися бюджетної сфери, а саме — галузі освіти.

Життєвий цикл нововведень приводить до появи новацій на усіх стадіях: нові результати досліджень, нові знання («ноу-хау») про те, як втілювати, освоювати і використовувати нові товари, послуги, засоби і методи. Організація інноваційного процесу проходить дві стадії: стадію комерціалізації продуктів інтелектуальної діяльності і стадію підприємницької діяльності.

Поняттями, що пов'язані з результатами інтелектуальної праці, є: інтелектуальний капітал (потенціал), інтелектуальна власність, інтелектуальні активи.

Потенційно інтелектуальний капітал не має реальної цінності, доки він не захищений і не використовується певним чином. Інтелектуальна власність — збірне поняття для позначення прав на результати інтелектуальної (творчої) діяльності, засоби індивідуалізації учасників громадського обороту, товарів чи послуг, захист від недобросовісної конкуренції. Інтелектуальна власність має кількісний вартісний потенціал, який, однак, залишається нереалізованим, доки вона не почне застосовуватись яким-небудь чином. Тобто патенти, авторські права, використані з конкретною метою, перетворюють інтелектуальну власність в інтелектуальні активи, які мають для свого власника певну вартість.

Досвід комерціалізації наукомістких підприємств засвідчує, що для їх успішної діяльності доцільно використання інтелектуальних можливостей ВНЗ. Так, для продовження найбільш успішної діяльності підприємства «Піnelас» (США) фонди були розподілені між заводом і місцевим університетом (Університет Південної Флориди). У результаті — комерційне зацікавлення розробленими технологіями, за які приватні підприємці готові сплатити втричі більше, ніж було витрачено коштів.

Інноваційний процес стає рятувальною стратегією у вирішенні програми підвищення рівня вищої освіти, а комерціалізація інтелектуального потенціалу ВНЗ — субстратегією. Роль університету — забезпечити технологічний «поштовх», стати власником інтелектуальних продуктів, здійснити функцію управління інтелектуальними активами. Модель процесу управління інтелектуальними активами має виглядати таким чином: 1) установлення стратегії; 2) оцінка стратегії і нематеріальних активів; 3) класифікація портфеля активів; 4) оцінка цього здобутку; 5) рішення про майбутні капіталовкладення; 6) формування портфеля нових знань.

Організація процесу нововведень включає в себе арсенал нових технологій навчання. Серед них застосована в навчальній практиці ще у 1997 році одна з сучасних методик — імітаційне моделювання (на прикладі процесу інвентаризації). Метою цього нововведення було посилення засвоєння лекційного матеріалу, перевірки і контролю знань студентів у результаті наочності процесу, в якому вони самі брали участь. До того ж ця імітаційна гра не викликає будь-яких труднощів у її виконанні в аудиторії. Інвентаризувати можна стільці, столи і т. п. Ще простіше організувати інвентаризацію нематеріальних активів. Для використання методу імітаційного моделювання в навчальному процесі вбачається доцільним застосувати подвійну систему практичних за-

нять, якою передбачається введення подвоєних практичних занять в навчальному плані принаймні раз у два тижні, або завершення розв'язання поставленого завдання винести на домашнє виконання з наступною перевіркою.

Для підвищення мотивації студентів і рівня виконання дипломних, курсових робіт слід передбачити організацію виставок кращих проектів, на яких можна провести конкурси, здійснити фінансування через надання грантів.

Н. О. Бойко, канд. пед. наук, асистент
кафедри розміщення продуктивних сил

ПРОБЛЕМИ ВИКЛАДАННЯ КУРСУ ЕКОНОМІЧНОЇ ТА СОЦІАЛЬНОЇ ГЕОГРАФІЇ ІНОЗЕМНИМ СТУДЕНТАМ НА ДОВУЗІВСЬКОМУ ЕТАПІ НАВЧАННЯ

Навчання іноземних студентів у вищих навчальних закладах України відбувається, як правило, у два етапи: довузівський та вузівський. Довузівський етап має стислі строки навчання, протягом якого вивчається мова, а серед предметів загальноосвітнього циклу у ВНЗ економічного профілю — економічна та соціальна географія. Її унікальність та необхідність вивчення полягає в тому, що вона є інтегрованою дисципліною, що поєднує знання з природних, суспільних, економічних дисциплін, формує уявлення про географічну картину світу, взаємозв'язок природи, населення, господарства.

Актуальність проблеми навчання іноземних студентів обумовлена багатьма причинами, а саме: ще більш обмеженим терміном вивчення предмета, значним мовним бар'єром та неоднаковою мовною підготовкою, різними національними стандартами освіти країн, звідки приїхали на навчання іноземці, та відповідно різним багажем набутих знань, вмінь та навичок, відсутністю спеціальної літератури для вивчення географії іноземцями, що не володіють українською мовою та не можуть на першому етапі навчатися за нашими підручниками. Тому виникла нагальна потреба у створенні навчального посібника з економічної та соціальної географії для іноземних студентів російською мовою, що відповідав би стабільному навчальному плану та стандартній програмі з ЕСГ для абітурієнтів, що поступають на економічні